

Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳунинг ҳаёт йўллари (ўн биринчи мақола)

18:01 / 25.10.2023 1706

Бу даврга келиб, Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу Ислом жамиятининг энг кўзга кўринган арбобларидан бирига айланган эдилар. Ҳатто ҳазрати Усмон розияллоҳу анҳуга бир гап бўлиб қолса, ўринларига Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳуни халифа қилиш ҳақида маслаҳатлар ҳам бўлган.

يَضَرُّ مَكَخُلًا نُبَّ نَأْوَرَمُ نَع
نَأْمُتُعَ بَأَصَا؛ لَأَقُ هُنَعُ هَلَلَا

دِي دَشْ فَاغْرُ هَنْعُ هَلْ لَ اِي ضَر
هَسَبَحِ يَّتَحِ فَاغْرُ لَ اَنَس
هَيْلَعِ لَخَدَفِ ، يَصْ وَ اَوَّجْ لَ اِنَع
بَلْ اَقَفِ شِي رُقْ نَمْ لُجَر
هَوْلْ اَقَوِ بَلْ اَقِ ، فِلْ خَتْ سَا
نَمَوِ بَلْ اَقِ ، مَعَنْ بَلْ اَقِ
لُجَرِ هَيْلَعِ لَخَدَفِ مَثِ ، تَكَسَفِ
لْ اَقَفِ ، فِلْ خَتْ سَا بَلْ اَقَفِ رَخَا
مَعَنْ بَلْ اَقَفِ ؟ اَوْلْ اَقَوِ ؟ اَمْ تُعِ
بَلْ اَقِ ، تَكَسَفِ ؟ وُهْ نَمَوِ بَلْ اَقِ
بُرِي بَزْلَا اَوْلْ اَقِ مَهْلَعَلَفِ
يَدَّلْ اَوِ اَمَّا بَلْ اَقِ ، مَعَنْ بَلْ اَقِ
اَمْ مَهْرِي خَلْ هَنْ اِي هَدِي بِي سَفَنْ

يَلِي مُهَّبَحَ آلَ نَاكَ نِإِوُتْ مَلَع
هَلَلَا يَلَصْ هَلَلَا لُؤْسَر
يِرَاخُ بُلَا هَاوَر . مَلَسَوِ هَيَلَع

2978. Марвон ибн Ҳакам розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Бурун қонаш йили Усмон шиддатли бурун қонашга мубтало бўлди. Ҳатто бу(хасталик) уни ҳаждан қолдирди. У васият ҳам қилди. Бас, Қурайшдан бир одам унинг олдига кириб:

«Ўрнингга халифа қолдир», деди.

«Ҳали шуни ҳам айтишдими?» деди у.

«Ҳа», деди.

«Кимни?» деди у.

Ҳалиги одам жим қолди. Сўнгра унинг олдига бошқа бир одам кирди ва:

«Ўрнингга халифа қолдир», деди.

«Ҳали шуни ҳам айтишдими?» деди у.

«Ҳа», деди.

«Кимни?» деди у.

У одам жим қолди. Шунда у:

«Эҳтимол, Зубайрни айтишгандир?» деди.

«Ҳа», деди ҳалиги одам.

«Аммо, жоним қўлида бўлган Зот билан қасамки, менинг билишимча, у уларнинг ичида энг яхшиси, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга энг маҳбублари эди», деди у».

Бухорий ривоят қилган.

Шарҳ: 31-ҳижрий санада Мадинаи Мунавварада оммавий бурун қонаш касали тарқалган. Шунинг учун ўша йил Бурун қонаш йили номини олган. Ўшанда халифа ҳазрати Усмон розияллоҳу анҳу ҳам бу дардга мубтало бўлганлар. Ушбу ривоятда зикр қилинган гап-сўзлар ана шу пайтда бўлиб ўтган.

Бу ривоятдан Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳунинг халифа Усмон розияллоҳу анҳу ва мусулмонлар ҳузурида обрўлари жуда ҳам катта бўлганлиги келиб чиқади.

Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳунинг:

«Аmmo, жоним қўлида бўлган Зот билан қасамки, менинг билишимча, у уларнинг ичида энг яхшиси, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга энг маҳбублари эди», деганларини шарҳ қилиб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Кейин ҳазрати Усмон розияллоҳу анҳу тузалиб кетдилар. Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу эса у кишига ёрдам беришда давом этдилар. У кишини фитначилар хуружидан ҳимоя қилишда жонбозлик кўрсатдилар. Зубайр ибн Аввом розияллоҳу анҳу ўғилларини халифани фитначилардан ҳимоя қилиш гуруҳига қўшдилар. Фитначилар халифа Усмон Зуннурайнни номардларча қатл этганларида эса қаттиқ надомат қилдилар. Бу ишда бўлган зулмни рад қилиш учун халифанинг ўчини олиш ҳақидаги талабнинг бошлиқларидан бирига айландилар.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 23-жузидан олинди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 24 августдаги 03-07/5165 рақамли ҳулосаси асосида чоп этилган.